

Dosarul nr. 3ra-735/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (V. Puica)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (E. Palanciuc, A. Malîi, V. Clima)

ÎNCHEIERE

28 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Raisa Bruma și Gheorghe Cucireavîi împotriva Primăriei mun. Chișinău, Consiliului mun. Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare cu privire la constatarea încălcării termenului de examinare a cererii, constatarea ilegalității refuzului, recunoașterea ilegalității acțiunilor și obligarea emiterii actelor,

împotriva deciziei din 06 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău și s-a menținut hotărârea din 14 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 24 august 2017, Raisa Bruma și Gheorghe Cucireavîi au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău cu privire la constatarea încălcării termenului de examinare a cererii, constatarea ilegalității refuzului, recunoașterea ilegalității acțiunilor și obligarea emiterii actelor.

În motivarea acțiunii, au relatat că la 27 noiembrie 1986 au cumpărat 3/7 și 4/7 din bunurile imobile cu numerele cadastrale XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX, amplasate în mun. XXXXXX, str. XXXXXX, fapt confirmat prin contractele de vânzare-cumpărare nr. 1-1211 și nr. 1-1210 din 27 noiembrie 1986, dar și de extrasul din Registrul bunurilor imobile.

La 14 iulie 2017, s-au adresat Consiliului mun. Chișinău cu cerere prin care au solicitat efectuarea lucrărilor de inventariere a terenului aferent casei de locuit particulare din str. XXXXXX, mun. XXXXXX cu eliberarea actului de autentificare a dreptului deținătorului de teren în hotarele generale, în acest sens fiind anexate actele necesare pentru efectuarea procedurii conform anexei la cerere.

În termenul de 30 de zile stabilit de lege de la data depunerii cererii privind efectuarea lucrărilor de inventariere a terenului aferent casei de locuit particulare

din str. XXXXXX, mun. XXXXXX. și eliberarea actului de autentificare a dreptului deținătorului de teren în hotare generale, reclamantii nu au primit niciun răspuns.

Raisa Bruma și Gheorghe Cucireavîi au relevat că sunt proprietari în diviziune a imobilului locativ din str. XXXXXX, mun. XXXXXX.

Terenul este ocupat de 2 case de locuit și anexele gospodărești, dobândite în prioritate începând cu anul 1986, respectiv, acest teren a fost posedat și folosit în condițiile legale din acea perioadă. Terenul nu face parte din domeniul proprietății publice, dar a celui privat.

Au precizat că nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către autoritatea publică căreia aceasta i-a fost adresată și încălcarea termenului legal de examinare a cererii, îngrădește atât dreptul garantat la petiționare a cetățeanului, cât și prejudiciază eficiența întregului mecanism al etapei prealabile a contenciosului administrativ.

Raisa Bruma și Gheorghe Cucireavîi au solicitat constatarea faptului încălcării termenului de examinare a cererii nr. Loc-5314/17 din 14 iulie 2017, recunoașterea ilegalității acțiunilor Primăriei mun. Chișinău privind neexaminarea în modul stabilit de legislație a cererii din 14 iulie 2017 privind vânzarea terenului aferent, precum și de pregătire a materialelor pentru adoptarea deciziei de către consiliul local, obligarea Primăriei mun. Chișinău să întreprindă măsuri în vederea pregătirii materialelor pentru adoptarea deciziei privind vânzarea terenului aferent situat în mun. XXXXXX, str. XXXXXX, și anume: să întocmească borderoul de calcul al prețului de vânzare-cumpărare a terenului de pământ și de a prezenta Consiliului mun. Chișinău documentele necesare pentru adoptarea deciziei privind vânzarea terenului aferent, obligarea Consiliului mun. Chișinău să emită decizie prin care să se dispună vânzarea la prețul normativ a terenului aferent casei de locuit cu numărul cadastral XXXXXX din str. XXXXXX, mun. XXXXXX.

La 11 octombrie 2017 și 05 iunie 2018, Raisa Bruma și Gheorghe Cucireavîi au depus cerere de chemare în judecată concretizată împotriva Primăriei mun. Chișinău, Consiliului mun. Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare prin care au solicitat constatarea faptului încălcării termenului de examinare a cererii nr. Loc-5314/17 din 14 iulie 2017, recunoașterea ilegalității acțiunilor Primăriei mun. Chișinău privind neexaminarea în modul stabilit de legislație a cererii din 14 iulie 2017 privind vânzarea terenului aferent, precum și de pregătire a materialelor pentru adoptarea deciziei de către consiliul local, constatarea ilegalității refuzului nr.01/1-09- 1913 din 19 septembrie 2017 emis de Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare, obligarea Consiliului mun. Chișinău să emită decizia prin care să dispună vânzarea la prețul normativ a terenului aferent casei de locuit cu numărul cadastral XXXXXX din str. XXXXXX, mun. XXXXXX lui Gheorghe Cucireavîi și Raisa Bruma și obligarea Primăriei mun. Chișinău să întocmească contractul de vânzare-cumpărare.

Prin hotărârea din 14 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de Raisa Bruma și Gheorghe Cucireavîi s-a admis.

S-a constatat încălcat termenul de examinare a cererii nr. Loc-5314/17 din 14 iulie 2017 depusă de Raisa Bruma și Gheorghe Cucireavîi.

S-a recunoscut ilegal refuzul nr. 01/1-09-1913 din 19 iulie 2017 emis de Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare.

S-au recunoscut ilegale acțiunile Primăriei mun. Chișinău referitor la modul de examinare a cererii din 14 iulie 2017 despre vânzarea terenului aferent și pregătirea materialelor pentru adoptarea deciziei de Consiliul mun. Chișinău.

S-a obligat Consiliul mun. Chișinău să emită decizie despre vânzarea la prețul normativ a terenului aferent casei de locuit cu nr. cadastral XXXXXX de pe str. XXXXXX, mun. XXXXXX pentru Raisa Bruma și Gheorghe Cucireavii.

S-a obligat Primăria mun. Chișinău să întocmească contractul de vânzare-cumpărare.

La 28 noiembrie 2018, Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău au declarat apel împotriva hotărârii din 14 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, prin care au solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată.

Prin decizia din 06 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău și s-a menținut hotărârea din 14 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central (f.d. 217).

Pentru a decide astfel instanța de apel a relevat că circumstanțele cauzei au fost stabilite de către prima instanță, normele de drept material fiind aplicate corect, motiv din care Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău a ajuns la concluzia netemeinicii apelului declarat de către Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău și legalității hotărârii primei instanțe, fapt ce impune respingerea apelului și menținerea hotărârii.

La 19 aprilie 2019, Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău au declarat recurs împotriva deciziei din 06 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi, de respingere a acțiunii.

În susținerea cererii de recurs, Primăria și Consiliul mun. Chișinău au menționat că nu sunt de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel la adoptarea deciziei a interpretat în mod eronat legea și nu a ținut cont de faptul că răspunsul nr. 01/1-09-1913 din 19 septembrie 2017 poartă un caracter informativ și nu poate fi considerat drept refuz, iar reclamanții nu au specificat că prin acest răspuns li s-a vătămât un drept recunoscut de lege.

Mai mult, conform art.10 alin.(3) din Legea cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale nimeni nu este în drept să retragă bunul proprietarului public or, să atenteze la acest bun.

Iar, conform art.11 al aceleiași legi, proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale este imprescriptibilă. Ea nu poate fi supusă exproprierii și nu poate constitui obiectul unor garanții reale. Actele juridice încheiate cu încălcarea prevederilor prezentului articol sunt lovite de nulitate absolută.

Regimul juridic al acestor bunuri se reglementează și de Legea 121/04.05.2007 privind administrarea și dezetativizarea proprietății publice, care prevede că bunurile domeniului public fac obiectul exclusiv al proprietății publice. Circuitul civil al acestor bunuri este interzis.

Această proprietate este inviolabilă pornind de la conținutul art.316 Codul civil, este garantată de art.127 din Constituția Republicii Moldova.

Obligarea autorităților publice de a emite decizia de transmitere a bunului solicitat de reclamanti este o substituie a atribuțiilor autorităților publice, întrucât transmiterea bunurilor este luată de organele abilitate cu aceste competențe prin lege.

La 10 iunie 2019, Raisa Bruma și Gheorghe Cucireavii au depus referință asupra cererii de recurs prin care au solicitat respingerea ca inadmisibil a recursului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Conform cu art. 258 alin. (3) Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, Completul specializat va examina admisibilitatea cererilor de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 06 martie 2019 și a fost expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 05 aprilie 2019.

Datele care confirmă recepționarea deciziei din 06 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău la 17 aprilie 2019 de către Primăria mun. Chișinău sunt anexate la materialele cauzei (f.d.233).

În aceste circumstanțe, recursul declarat de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău la 19 aprilie 2019 se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului

civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant

regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile depuse nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) Cod administrativ, art. 270, 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Sveatoslav Moldovan